

Vestibulær svimmelhed

Foredragsholder:

Overlæge Mads Klokke, Rigshospitalet

Mads Klokke er ledende overlæge for Rigshospitalets øre-næse- halskirurgiske og audiologiske afdeling. I hospitalets arbejde og service er det altid et spørgsmål om ressourcer, og der opfordres til at foreningen udøver en lobbyvirksomhed for at skaffe flere midler. Afdelingen er for tre år siden fusioneret med Bispebjerg og Gentofte. Afdelingen er Europas største inden for området. En stor del af afdelingens arbejde er også arbejdet med kræft.

Der registreres omkring 80.000 ny svimle om året i DK, så svimmelhed er et stort problem. Viden om svimmelhed i hospitalssystemet kan være bedre; men medier og viden kan bearbejdes, således, at der kan sættes fokus på problemstillingen.

Ikke alle med svimmelhedsproblemer havner på Rigshospitalet. Det er imidlertid mange, der hurtigt kan helbredes, når de behandles på Rigshospitalet, men inden da går der urimeligt lang tid. Der er ikke mange ressourcer til rådighed til at behandle svimmelhed. Der er ingen fysioterapeuter og psykologer, hvilket er et problem; men der er etableret eksterne relationer, til at afhjælpe dette. Derudover er der et stort nationalt og internationalt fagligt netværk, som der trækkes på.

Til selve den audiologiske funktion, er der et større antal læger og ressourcer til rådighed. Der er også samarbejde med DTU, om udviklingen af tekniske løsninger.

Hvad er svimmelhed – forståelsen af problemstillingen er ikke helt enkelt. Der er mange årsager til svimmelhed, som også kan skyldes andre fysiske årsager end lidelser i balanceorganet. Disse skal afklares i forbindelse med udredningen af balanceproblemer.

Der er en del mentale faktorer forbundet med svimmelhed. Man husker en situation, hvor man er blevet dårlig og svimmel, og alene tanken om en lignende situation kan gøre en svimmel.

Symptomer på svimmelhed udgør ca. 31 % af alle henvendelser til praktiserende læger. Ca. 50 % af befolkningen kan risikere at få svimmelhed på grund af øresten.

Balanceorganet består af 5 balancesensorer i buegangene, således at orienteringen i rummet kan bestemmes, både vertikalt, horisontalt, rotation, acceleration mv.

Balanceproblemer kan i 50 % af sygdomstilfældene relateres til det indre øre, 5 % til centralnervesystemet, 15% skyldes psykologiske problemstillinger, 5 % er medicin relateret og 25% kan relateres til andre årsager.

Øresten er den hyppigste årsag til svimmelhed. Øresten i balanceorganet forsinkes eller skaber ekkoreaktion fra signalet fra øregangene. Til fjernelse af øresten anvendes et behandlingssystem

med en Omniax Epley stol doneret af Mærsk fonden. Denne er som den eneste i Europa etableret på Rigshospitalet. Man leder stenene ud af buegangene ved at rotere patienten i de rigtige retninger.

Optræningen efter en virus på balancenerven kan sammenlignes med optræningen i forbindelse med en AN da det kræver, at hjernen vænnes til den nye situation med en påvirket eller manglende funktion af balancenerven. Det kræver øvelser med balancen og bevægelse.

Acusticus neurinom bruges professionelt som synonym for Vestibular Schwannomas. Rigshospitalet har verdens største database over AN patienter. 80% af alle AN patienter lider af svimmelhed. Ny akustisk metode under operationen, kan medvirke til at foretage en hørebevarende operation. Der kan samtidig i samme operationsgang indsættes Cochlea implants. Og som noget helt nyt, kan der indsættes en elektrode, som simulerer funktionen af væsken i buegangene, hvorved hørelsen delvis kan bevares.

Svimmelhed kan være første symptom på AN. Der kan forud for operationen, som i Sverige, foretages nogle øvelser og gradvis nedsættelse af funktionen af balancenerven, således at eftervirkningerne eller generne efter operationen minimeres.

Dialog:

Det er vigtigt, at der fra lægerne på Rigshospitalet tages fat på information og behandlingen af balanceproblemer i forbindelse med AN operationen. Efterbehandlingen er vigtig i forbindelse med operationen; men der er ikke ressourcer til at formidle fysioterapeut behandlingen. Der mangler en opfølgning i forbindelse med behandlingen, da en ikke koordineret indsats kan føre til andre gener med muskelopspænding. Der skal gøres en indsats på at få indført en koordineret indsats mellem Rigshospitalet og kommuner/regioner.

Man er ikke i tvivl, når man har en øresten eller Menières syndrom, men AN kommer snigende og det er her vanskeligere at definere svimmelheden. AN foreningen har tætte forbindelse til fysioterapeut- og ergoterapeutforeningen og vil tage problemstillingen med svimmelhed op i dette samarbejde om genoptræning.

Patienter i vent og se situation oplever ikke altid stabilitet i svimmelheden. Knuden kan vokse og trykket på nerven kan påvirkes. Ved operation kan nerven ikke reddes, da den er varigt eller bliver varigt beskadiget. Trætheden har ikke noget med AN problemstillingen at gøre, men det er problemer med balancen, der trætter en. Der kan naturligvis også for AN patienter være et yderligere problem med øresten. Optræning er aldrig for sent.

Kan man træne en akut svimmelhed – ja det kan man godt, men det skal sikres, at man ikke har en øresten. Der er fra Rigshospitalet gjort et stort stykke arbejde for at informere praktiserende læger om svimmelhedsproblematikken. Der gøres et stort stykke arbejde med at koordinere indsatsen i forbindelse med AN mellem HNØ lægerne og neurokirurgerne.

Efterfølgende nævnte Ulla Rasmussen, at der er en problematik om, hvor AN patienter hører til – er det HNØ afdelingen, eller der det neurokirurgisk?. De små AN hører til HNØ, mens de store hører til neurokirurgisk afdeling. På neurokirurgisk afdeling kan man endvidere samtidig få information vedr. strålebehandling. Der gøres en stor indsats i foreningen for at forbedre samarbejdet og

koordinationen med og mellem de to afdelinger, for at gøre det mere smertefrit for AN patienter at komme gennem systemet. Brug foreningen – brug Facebook gruppen til at opnå bedre information.

Præsentationen over foredraget kan findes på hjemmesiden.

Vores anden foredragsholder Helle Collatz blev akut forhindret. Vi vil forsøge at få fremskaffet foredraget og vil lægge det på hjemmesiden.

Præsentation af 8 nye foldere

For et par å siden blev der taget kontakt til den amerikanske AN forening for at få lov til at oversætte nogle gode informative foldere. Dette har resulteret i et stort arbejde med oversættelse af Birte Lambert, og også Berit Brolund har deltaget i korrekturarbejdet.

Der er dog ikke det samme behandlingssystem i USA som i DK. Ved oversættelsen er det valgt, at folderene er tro mod den originale tekst, hvorfor forskellene i behandlingssystemerne afspejles i folderne. Herunder bl.a. anvendelse af medicin, hvor mærkerne formodentlig ikke er sammenfaldende med de mærker, der er tilgængelige i DK. Det er valgt at bringe den engelske betegnelse for medicinen, og man kan med apotekerens hjælp finde frem til en tilsvarende eller lignende medicin, der kan fås i DK.

Kort præsentation af de enkelte foldere, der hver især på en detaljeret og en god måde beskriver lidelsen og mange eller de fleste af de symptomer og gener AN foranlediger.

1. Øjenpleje. Efter operation for acousticusneurinom
2. Høretab, Hovedpine efter behandling for acousticusneurinom
3. Balance. Få en bedre balance – For acousticusneurinom patienter
4. Facialisnerven og acousticusneurinom – Om risiko for skade og rehabilitering
5. Hjernen. Et kik på hjernen – Hvad kan være af interesse for acousticusneurinom patienter
6. Generelt. Generelle oplysninger om acousticusneurinom
7. Diganose. Diagnosen acousticusneurinom – Hvad så?

Folderne blev udleveret på generalforsamlingen – God læselyst.

Folderen ligger pt. i den engelske version, og hurtigst muligt vil den nye danske oversættelse komme til at ligge på hjemmesiden. Det overvejes pt. i bestyrelsen om hvordan distributionen skal foregå, da informationsfolderne har været dyre at producere. Der er modtaget tilskud fra forskellige fonde. Det vil være hensigtsmæssigt, hvis Rigshospitalet vil udlevere folderne til nyopererede; men formen skal aftales. Alle medlemmer af foreningen har adgang til folderne via nettet.